

Universal Declaration of Human Rights - Themne

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Malshelo Ma Anfam na Raru Ta Amari Ma Rlwuni Kəpet

KAWASƏR ANKAN

Ɔwa ta salata kəsəthne ayiki a komane an fəm akəpet, ɔwa yi amari məthənləne a komane na-e, na yi angbeth na rlawankom, malompi, yi malthəfəl ka nɔru.

Ɔwa, ka kila agbap yi ksay amari ma anfam akəpet ma po kara kadifəthəne lke po ləsər tətemp ta anfam akəpet, ɔwa kə po kara ka raru lre, pə yi nanra anfam akəpet manba na rlawankom ra kəfɔf, katəɲ edina, kəte ba rənes kəpa ye, ane na tha yi malfela ma anfam akəpet thəɲ be nɔru. Ɔwa ɔ fisa ti, kama a te gbondar anfam rə tɔy o tɔy be mə yɔ na an thənthone tə kəfumpər ane bət anɔsɔ mə thələr na-e, ɔwa tɔsoma, a yi təkə bot ethɔ məkunkəla na-e.

Ɔwa a yi təkə sakəthi akera lke dər o dər, təkə yɔ tathɔf ta raru be təmanə. Ɔwa tɔsoma anfam na tathɔf be an woranə ka raru, an bot ka masekrane man təkə beɲ kama an gbasi ɔfu fəlen malane ma kəsɔɲ anfam akəpet amari akomane na, ka ayiki yi to wuni kəpet ɔ yi-e, kəpa runiɲaɲi, yi bom naɲ a thənanə. Ɔwa an beɲ təkə səka ro di rlawankom yi mayi makolo ma anfam akəpet.

Ɔwa rokəm kati be tathɔf lte yi ka anənki ane, təsɔne kəpa, tɔ tə woranə rəkin yi tathɔf ta raru tək sakəthi yi kəwop amari a komane anfam akəpet yi tlawankom tɔɲ.

Ɔwa anpo beɲ tə kəyi kəsəthne amari lme yi rlawankom lre, ya yi ankolo na masekrane lme.

Tɔsoma Akamathɔ ka Anfam na Raru kə Thasa

Akera lke kəpa :

Malshelo ma kəsɔɲ amari a komane anfam akəpet lme, ma yi ɔtəma wa wuni o wuni yi ka tathɔf ta raru be kama wuni o wuni, agbap o gbap ka raru, ɔ yi təkə bot masekrane lme rə mərə lɔkɔ be, rə kəthəkəsə anfam akəpet kama an səka kɔyikis amari a komane anfam akəpet yi tlawankom tɔɲ ro di, kəɔɲ ka anɔ yi ka tathɔf ro kor yi ane yi ka tathɔf təbraɲ. Kama anfam be ka raru an wor masekrane lme. Ɔwa kama an səthne, yi kəwop masekrane lme ketɔɲ ka anfam na tathɔf yi ka anənki ane yi kəɔɲ ka anfam be man kaman-e :

1. Anɔsəkəl Atɔtɔkɔ

A kom anfam akəpet be na athənləne yi rlawankom. Ɔwa an ba məmari məthənləne. Ɔwa an ba məfith yi təchemp. Chiyən, an yi təkə gbasi ankos naɲ mɔ kəpa na təkə.

2. Anɔsəkəl beka maren

Wuni o wuni ɔ ba mari ma rlawankom, yi mamari a bot ka masekrane lme, kama a te say kɔ tɔ lɔbɔnshɔ, mɔyi ma anɔdər naɲ, kəpa uwan duni thalɔm wunibom, səthlɔm atənt man fɔf, anɔdina man tɔɲ, thalɔm kəpa angbap an yi, təkə lte mɔ wor ka amərə naɲ, anɔthɔf naɲ, thalɔm anɔbɔnshɔ ɔ wur, tə mɔne, ta ro a kom kɔ-o, yi mətəma ɔ-e. Rodi kati sɔ, a ye təkə yɔ kɔ agbap tə kəpa angbap ane rɔ yi, amari ɔ təma, thalɔm mətəma ma anɔthɔf, thalɔm angbap ɔwuni ɔ yi-e, thalɔm kəpa anɔthɔf ane po chiyə ka anɔethə nati, thalɔm a tɔɲ ni masheheke, anɔyi ro ratha ka anɔthɔf lɔm, thalɔm an baye lte ma yɔ ka anɔethə nate.

3. Anɔsəkəl beka məsas

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ta ʌgesəm ɲɔŋ, ɾʌwankom ɾɔŋ yi ʌfisɔs ʌgesəm ɲɔŋ.

4. ʌŋsəkəl beka maŋlə

A ye sɔ təkə wop wuni ɾatar, thalɔm kəyis kɔ məshəkɛ. A ye sɔ təkə wop wuni, kəthila atar də ɾoŋ o ɾoŋ. Kəthila aŋfəm ka ɾatar a yi təkə gbɛŋe ki.

5. ʌŋsəkəl beka tamath

A ye təkə thɫɫər, kəsɔmpar, thalɔm kəgbalo wuni ka ʌŋfɔsɔ ɾəkɔm.

6. ʌŋsəkəl beka tamthurukin

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari mɔŋ a yi təkə sɔŋ kɔ kətanŋʌne ka aŋthɔ-e.

7. ʌŋsəkəl beka tamthəderəŋ

Aŋfəm ʌkəpet a thənʌne teri ro der ka ʌthɔ. ɔwa ʌŋ ba ʌmari ma ʌmɫ ʌthɔ ʌŋ gbəpər ɲa. ɔwa ʌŋ ba ʌmari ma ʌmɫ ʌthɔ ʌŋ bum ɲa kəwur ka ʌŋe mə yɔ ɲa ʌŋgbɫy; ta ʌŋe məshim mʌsekrane ʌme, thalɔ m təkə yɔ aŋfəm ʌɔm ʌŋ ləsər mʌsekrane ʌme.

8. ʌŋsəkəl beka tamthəɾɛsas

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ʌmɫ a thonkanɛ kɔ ta bepi wuni o wuni ɔ ʌthi kɔ ʌmari mɔŋ ka ɾəwuni kəpet kətanʌne ka ʌŋ thɔ.

9. ʌŋsəkəl beka tamthəɾɛŋanɛ

A ye təkə barkar wuni ka ʌŋfɔsɔ. A ye təkə bot kɔ dər ɔfenʌne thalɔm kəfitha kɔ ɾathɔf ʌtel ka mɫ te mɔ yema.

10. ʌŋsəkəl beka tɔfɔt

A yi təkə sɔŋ wuni o wuni ʌfɛɛ ʌthənʌne suɫ kɔ ɛlɔŋs ka ʌŋbare ɲa ʌŋthonkas gberkethe mə te yɔ ʌgbɫy ka ʌgbɛŋgbɛn ʌmari mɔŋ yi ʌŋgbɛthe ɲɔŋ, yi mɫəs thalɔm tɫəs a ɾa tɔ yɔ-e.

11. ʌŋsəkəl beka tɔfɔt ɲin

1. ɔwa wuni o wuni a ɾo bot ka ʌŋbare ɲa ʌŋthonkas bɛ ta mɫəs a ɾa mɔ yɔ-e, a ye təkə gbasi kəpa ʌte a ʌm kəpa tɔ yu-e tətɛŋ, haŋ thas a ɾo gbɛŋgbɛŋ yi kəɫəfthi ʌfthi. ɔwa a sɔŋ kɔ ʌŋfɛɛ ɲa ʌthonka ʌmɫ ɔ ʌthineka ʌte a dɛŋ kɔ. ɔwa thas a bəp kəpa ʌte a ʌ m tətɛŋ yenka ma wop kɔ tɛn.

2. ɔwa a ye təkəwop wuni ka ʌthɔ ka mɫəs ʌme ɾəyi ɔ bote ri mɫta mɔŋ, ɾə ka ʌthɔ ɲa ʌthɔf ɲɔŋ-o, thalɔm ʌthɔf ʌtel ka ʌɫkɔ a yɔ mɫəs mati-e. ɔwa a ye təkə thɫɫər wuni ɾə thas mɔ to a bot təkəthɫɫər wuni məshim ʌthɔ ka ʌŋɫkɔ ɔ shim ʌthɔ-ɔ.

12. ʌŋsəkəl beka tɔfɔt mɫɾəŋ

A ye təkə bot kəsəŋ ka ʌŋgbundu, ʌŋbɔnshɔ, mɫyirɫ thalɔm ʌte mɔ gbal, ɔwa kəsambos ayiki tɔŋ yi ʌŋes ɲɔ ʌfinɔ. ɔwa wuni o wuni ba ʌmari ma ʌɫ yɔ ʌthɔ ʌŋ chimɫ kɔ ka ʌŋe mə bot kɔ kəsəŋ-e.

13. ʌŋsəkəl beka tɔfɔt məsas

1. Wuni o wuni ɔ ba ɾʌwankom ɾa ʌɫkɔne ro ɔ yema yi kəbot məyira mɔŋ ro ɔ yema-e ɾa thɔf o thɔf.

2. ɔwa wuni o wani ɔ ba ʌmari ma ʌtey hali ro a kom kɔ-e təkə kɔne ro ɔ yema-e, thalɔm kəkʌlʌne ro ɔ wur-e.

14. Aḡsəkəl beka tɔfɔt maŋɛ

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma ʌɣbuke ɔ kɔ mʌnkne rʌ ʌthɔf ʌɔm, ʌʌmʌ a te dif kɔ.
2. ɔwa a ye təkə nɔy kɔ ʌmari ʌme ta salata ɛfɔf ɛyay yay, thalɔm rə tətək təlɔm tə wɔŋ rʌpɔlitikis, thalɔm tətək te ʌəsər mʌthank ma ʌŋyunaɣtɛd Neshɔn.

15. Aḡsəkəl beka tɔfɔt tamath

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari təkŋ yirʌ ka ʌthɔf ŋɔŋ.
2. ɔwa wuni ɔ baye mari təkə ʌthi ɔkos kɔŋ ʌmari ma kayi ukin ka ʌthɔf ŋɔŋ, thalɔm kəbɛnt kɔ ʌʌmʌ ɔ te shinkar kayi ukin ka ʌthɔf ɔ te yema.

16. Aḡsəkəl beka tɔfɔt tamthrukin

1. Aḡfəm aruni yi aḡfəm abom po tɛna-e, aḡ ba mʌri təkə nʌntʌne mɔ to aḡ yema-e; təkə te kəlɛne tʌ ʌbɔnshɔ, ʌthɔf, thalɔm ʌŋdina ʌʌmʌ aḡ təpi tʌlek taŋ.
2. ɔwa a ye təkə nɔt wuni kə kɔne balʌ ka ɔwe ɔ te yema. Aḡe mənʌntʌne-e, aḡ yi təkə bɛŋ ka mʌyema maŋ.
3. ɔwa mʌ pəyi rʌlek ra mʌyira rʌ yi ʌbɔth ka ʌkəlɔŋ kəlɔŋ ka mʌyiranɛ-e, aḡə ka ʌkəlɔŋ bɛ yi ka ʌthɔfe, a yi təkə bum ŋa də rɔŋ o rɔŋ maŋ yema yʌtha-e.

17. Aḡsəkəl beka tɔfɔt tamthəderəŋ

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari təkə ba ʌkeŋ kɔŋ kɔn son. ɔwa ɔ gbəli sɔ ʌʌl ba ʌkeŋ yi afəm ʌɔmŋ.
2. ɔwa wuni ɔ baye mari təkə ʌthi kɔ ki rʌ fɔsɔ rəkom.

18. Aḡsəkəl beka tɔfɔt tamthresas

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma rʌwankom ra ʌtəmtəmne to ɔ yema, ɛnane yɔŋ yi ʌŋdina ɔ yema wop-e. Wa ɔ ba ʌmari ma ʌshinkar ʌŋdina ɔ yema, yi mʌlane mɔŋ. ɔwa ɔ ba rʌwankom ra ʌthəksʌ, ʌʌbʌtho, ʌtəŋʌŋe yi kəthəksʌ mʌlane mɔŋ pəyi kɔŋ son-o, ka ʌkəlɔŋ kəlɔŋ yi afəm ʌɔm-o, dɛr ɔgberkethe-o, thalɔm ka ʌŋ gbundu ŋɔŋ.

19. Aḡsəkəl beka tɔfɔt tamthreŋanɛ

Wuni o wuni ɔ ba rʌwankom ra ʌte ɔ təml yi ʌɣfɔf ʌte ɔ yema-e. ɔwa rʌwankom ʌre ɔ ba ri təkə bət ʌte ɔ nanɛ kə tə bot kɔ kə sɔŋ yi kəthens, thalɔm kəsakəthi tɛra yi ɛtəmtəmne də rɔŋ o rɔŋ kə təkəlɛne ro ɔ yi-e.

20. Aḡsəkəl beka kəgba

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma ʌwop məgbane məthɔfɔl yi kəkulune aḡe ɔ yema-e.
2. A ye təkə fɔsar wuni ʌʌmʌ ɔ kəkulune ka ʌte ɔ te yema-e.

21. Aḡsəkəl beka kəgba ŋin

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma ʌgbasi ʌgbʌp ka ʌŋkwament ŋa ʌthɔf ŋɔŋ, kətʌŋ ka kɔŋɔŋ gbɛŋ thalɔm ka ɔwe ɔ thithe.
2. Aḡkwamɛnt ʌŋ yi təkətʌŋʌne ʌte aḡfem aḡ yema-e. ɔwa mʌyema ʌme aḡ tə tɔrine ŋʌ ka ʌtente thith aḡe aḡ yema-e, ka aḡgbundu. ɔwa a ye təkə pɛnshane ʌmari ma wuni o wuni po bək təkɔ thith wuni-e, kama ɔ thith ɔwe ɔ yema ɔ tɛma ta ʌtɔŋ.

3. [Missing?]**22. Aḡsəkəl beka kəgba mārəḡ**

Ḷwa ma pəyi wuni o wuni ɔ yi kətəḡ ka aḡfəm ʌkəpet-e, ɔ ba ʌmari ma kʌmʌrənɛ kɔ kʌma pəfisa kɔ kətəḡ ka ɛmar ya aḡthɔf, ɛmar ya tʌthɔf tətəl, kətʌḡʌnɛ ka mɔ to ɔ gbəli təma ukolo yi yiki kətəḡ ka aḡkos ḡḡḡ.

23. Aḡsəkəl beka kəgba ɛsas

1. Ḷwa wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kʌworək mʌpanth, rʌwankom ra kʌthith kɔ rəmʌpanth yi ka ɔlompi wati kʌma ʌtɛ pɛnshənɛ kəsəḡ wuni mʌpanth.

2. Ḷwa wuni o wuni ɔ yi təkə ba ʌrʌm ʌthənʌnɛ bepi aḡ ɔ məpath məthənʌnɛ kətɛ tɔ ʌgbay.

3. A yi təkə rʌm wuni o wuni ʌrʌm ʌfinɔ mə gbəli səḡ kɔ ayiki təḡ ka rʌlek rəḡ yi kəmar mʌtʌy məlɔm ɔ yi təkə ɔ ka ʌkələḡ kələḡ ɔyi-e.

4. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari təkə kulunɛ, thalɔm kətəpi ʌnənki mə chimʌ kɔ kʌma ɔ sɔthɔ ʌrʌm ʌfinɔ ka mapanth mɔ worək-e.

24. Aḡsəkəl beka kəgba manlɛ

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kʌfothane kəwur kʌyɔ mʌpanth to ɔ yema. Ḷwa ɔ ba ʌmari ma kʌsəḡ kɔ ʌlɔkɔ mɔ fothanɛ ʌlɔkɔ o lɔkɔ.

25. Aḡsəkəl beka kəgba tamath

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kayi uyənki mədɛr, yi kʌbɔr səḡ. Ḷwa aḡ yi təkə ba ɛdi ɛbeki, ɛyɛt ɛwəḡ, aḡsɛth kʌyi, tɔl ɛbeki, ɛmar ya ʌḡthɔf. Ḷwa ɔ yi təkə sɔthɔ ʌmar ka ʌḡlɔkɔ mɔ tɛ yi rə məpanth-e, thalɔm utuy, bepi ɔ səkɛ ulorʌnɛ, thalɔm kəsəkɛ ubora, ubaki, ɔwa sɔthəlɔm ma mɔ tɛ sɔ gbəli worək ka aḡyɛthɛ ḡḡḡ.

2. Aḡkomra yi aḡfɛth bɛ a yi təkə səḡ ḡa məmari məthɔkəḡ. Aḡfɛth ʌḡɛ ma kom ka kʌ tɛ tha nʌntanɛ yinkʌ tɛ tha nʌntʌnɛḡ, a yi təkə səḡ ḡa ɛmar ɛthənənɛ.

26. Aḡsəkəl beka kəgba tamthurukin

1. Uwath O wath ɔba ʌmari ma k ʌyɔkɔ ɔKarʌn A yi təkə ɔ wath o wath ɔ pon kʌ kʌrəḡ ka ʌtaranthe tɛfɛth. Kɛrɛ kʌthəkəs tʌtol yi kʌkʌrəḡ kəboli rəkɔm a yi təkə səḡ ki ka aḡfɛth ʌḡɛ gbəli thəkəs yi kʌkʌrəḡ kati.

2. Ḷwa kakarəḡ a yi təkə ɔ ki kʌma kə gbəli mar ɔwuni kʌma ɔ kɔ rodi, tɛ kəbʌr ʌyiki təḡ yi rʌwankom rəḡ. Ḷwa kəyi təkə gbəli kʌrʌ kɔ kəsɔthʌnɛ ɛmɛrʌ, kʌmuyʌnɛ, kə kʌrʌ rəyathki kətəḡ ka tʌ bona ta ʌrʌru, aḡfəm ʌkəpet, ɛdina ɛgbaske gbaske, ɔwa yi kə kʌrʌ məthɔfəl mɔ to Aḡyunatɛd Neshon aḡ yema-e.

3. Aḡkomra aḡ ba ʌmari ma kʌthith ko kə karəḡ kaḡ yema aḡfɛth ḡaḡ aḡ karəḡ-e.

27. Aḡsəkəl beka kəgba tamthədɛrəḡ

1. Ḷwa wuni o wuni ɔba ʌmari ma kʌtəḡ mʌkur ma aḡfəm ḡḡḡ ʌmɛ ɔ yema-e, yi ka ʌkələḡ kələḡ ɔ yi-e. ɔ yi təkə yanthenɛ mʌtʌy ʌmɛ, ɔwa ɔ yi təkə mar kʌma mə kɔ ro di ka mɔyɛḡ.

2. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kəbum mʌyi, mʌyɛt ʌmɛ ɔ bɛmpa yi ʌtafʌ ʌtɛ kəḡḡḡ ɔ gbʌl-e.

28. Aḡsəkəl beka kəgba tamthɛsas

Ḷwa wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kʌtʌḡʌnɛ ʌḡɛ ɔ yema pəyi ka aḡthɔf ḡḡḡ rəkɔr-o, thəɔm rə təthɔf tətəl ro mɔ gbəli sɔthɔ ʌḡfɛrɛ ḡa ka sɔthɔ mʌtʌy ʌmɛ bɛ a gbʌl ka mʌsɛkrʌnɛ ʌmɛ ka rʌwankom rəḡ kəyankəḡ.

29. Աղսօճձձ բեճձ ԿձԳԲԲ ԳԲԹԹՐԵՆԱՂԵ

1. ՉԳԲԲ ԳԲԹձ օ ԳԲԹձ Չ ԲԲ ԱՂԳԲԵԹԵ ՂԲ ԴԵԿԵ ՄԲ ԱԿԵԼՂ ԿԵԼՂ Չ ՏՉԹՉ ԴԼԳԲԿՈՄ ԲԵ Չ ԲՕ ԴԵՂԲ ԳԻ ԿԵԳԳՐ ՂԲՂԻԵՂ.
2. ՉԳԲԲ ԹԲԻ ՄԲ ԱԲԲ ԳԲԹձ օ ԳԲԹձ Չ ԲԲ ԱՄԲԻ ԳԻ ԴԼԳԲԿՈՄԴՉՂ, ԴԲ ԴԼԼԴ ԴԻ ԿԵԲԲ Չ ԳԻ ԴՕ ԴԲԹԲ ԿԲ Ա ՂԹՉ. ՉԳԲԲ Չ ԳԻ ԴԵԿԵ ԳԻԿԻՏ ԱՄԲԻ ԳԻ ԴԼԳԲԿՈՄ ԴԲ ԱՂԿՕՏ ՂՉՂ. ՉԳԲԲ Չ ԱՆԲԹՄ ՂԲ ԴԼԳԲԿՈՄ.
3. ՉԳԲԲ ԱՄԲԻ ԱՄԵ ԳԻ ԴԼԳԲԿՈՄ ԱՐԵ, Ե ՏՉՂ ԳԵ ԳԲԹձ ՄԲԻ ԴԵԿԵ ԴԵ ԴԼՂԼՈՆԵ ՄԲԵՕԴՏ ՄԲ ԱՂԳԳԱԳԴԵԴ ՆԵՏԻՈՆ.

30. Աղսօճձձ բեճձ ԿձԳԲԲ ԴՉԲԴ

ՉԳԲԲ ԱԴԵ ԳԻ ԿԲ ՄԼՏԵԿՐԱՆԵ ԱՄԵ ԲԵ, Ա ԳԵ ԴԵԿԵ ԳԲԲԻ ԴԻ ԴԵԿԵ ՏՉՄԲԲԲ ԱՂԹԻՉԲ, ԳԲԹձ օ ԳԲԹձ, ԹԲԼՈՄ ԱՆԵՆԿԻ ՂԲ ԱՂԲԹՄ, ԹԲԼՈՄ ԴԵԿԵ ԿԲՏԲԲ ԱՄԲԻ ԳԻ ԴԼԳԲԿՈՄ ԳԻ ԿԲ ՄԼՏԵԿՐԱՆԵ ԱՄԵ.
